

A DÉLSZLÁV VÁLSÁG BÉKÉS RENDEZÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSÁT BIZTOSÍTÓ ERŐK (IFOR) LOGISZTIKAI BIZTOSÍTÁSÁNAK HELYZETE

Komondi Márton¹

Több szerző közreadta már tapasztalatait, észrevételeit az IFOR tevékenységében résztvevő **Magyar Műszaki Kontingens** felkészítéséről, tevékenységéről, melyekkel messzemenően egyetértek.

Ismereteim szerint azonban nem készült a Délszláv válság békés rendezésének végrehajtását biztosító (IFOR) erők **magyar vonatkozású logisztikai biztosítását elemző dolgozat**, mely több, mint a magyar műszaki kontingens biztosítása.

Ezért és az IFOR tevékenység félidejéhez érve alkalom kínálkozik a végrehajtott feladat áttekintésére, a más nemzetiségű és a magyar kontingens logisztikai biztosítása tapasztalatainak megvonására, *melyet az alábbiakban megteszek.*

1.) Időrendi áttekintés:

Az Országgyűlés 112/1995. (XII.2.) határozatával hozzájárulását adta, hogy a délszláv válság békés rendezését szolgáló megállapodás végrehajtását biztosító IFOR erők egységei Magyarország területén átvonulhassanak, átmenetileg állomásozhatnak és ennek keretében repülőgépei az ország légterét, valamint kijelölt repülőtereit igénybe vehessék.

Az Országgyűlés 114/1995. (XII.12.) határozatában pedig engedélyezte, hogy az IFOR erők kötelékébe a Kormány korlátozott létszámú - nem több, mint **500 fős - magyar műszaki kontingenst alakítson meg, készítsen fel és küldjön ki alkalmazási területre.**

1 Komondi Márton ezredes, MH Hadtápcsoportfőnök-helyettes

Az Országgyűlés döntése alapján a Kormány 2350/1995. határozatában felvállalta a Magyar Köztársaság részvételét az IFOR erők feladatai végrehajtásának biztosításában.

Ennek érdekében felhatalmazta a honvédelmi és a külügyminisztert, hogy az érintett miniszterek bevonásával megállapodjon az IFOR-ban résztvevő államok kormányaival az átvonulás, az átmeneti állomásozás és a pénzügyi kérdések tárgyában - továbbá tárcaközi munkabizottságot hozott létre a **Békebiztosító Erőkkel** kapcsolatos feladatok koordinálására, melynek vezetője a HM katonai ügyeket felügyelő helyettes államtitkára lett.

Ezzel egyidőben a **HM Elektronikai Igazgatóság** keretében, a SOFA Egyezmény IX/2. pontjával összhangban **Logisztikai Igazgatóság** került létrehozásra, amelynek feladata - az egysatornás ellátási rend keretében - valamennyi gazdasági kihatással, térítési igénnyel járó polgári és katonai jellegű IFOR szükséglet szerződéses rendezése.

A honvédelmi miniszter az 57/1995. számú utasításában intézkedett, hogy az IFOR erőkkel kapcsolatos feladatok végrehajtása érdekében az MHPK-a hozzon létre **MH Operatív Csoportot**, (MHOCS) amely a feladatok végrehajtásával **megbízott amerikai szakértőkkel, valamint a Határőrség, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, az Országos Rendőrfőkapitányság, a Kormányzati Frekvenciagazdálkodási Hivatal és a Logisztikai Igazgatóság** kijelölt szakembereivel szorosan együttműködve - térítési igény esetén a Logisztikai Igazgatóság útján megkötött szerződés alapján - tervezzé, szervezzé, koordinálja az IFOR erők átvonulásával, átmeneti állomásozásával - ideértve az állomásozás ideje alatt az IFOR szervezetek felkészítését és az IFOR tevékenységhez szükséges vezetési, logisztikai feladatok ellátását is - továbbá az ország légtérének és kijelölt repülőtereinek igénybevitelével összefüggő, Magyar Honvédséget érintő feladatokat.

Egyben meghatározta, hogy az MHOCS vezetője a Kormány 2350/1995. (XI.22.) határozata 4. pontjában létrehozott MH parancsnok-helyettesi beosztást betöltő személy, aki részére biztosítani kell mindazokat a jogokat és feltételeket, melyek lehetővé teszik a feladatok folyamatos és zökkenőmentes végrehajtását.

A honvédelmi miniszter 58/1995. (HK 31.) HM számú utasításában intézkedett az IFOR kötelékben résztvevő magyar műszaki kontingens megalakítására, felkészítésére, felszerelésére és mindenoldalú biztosítására.

A Magyar Honvédség Parancsnoka a 69/1995. számú intézkedésében 1995. december 07-én intézkedett az MHOCS létrehozására, tevékenységének mindenoldalú biztosítására. Törzsének állandó állománya a **Honvéd Vezérkar Szemlélők** elhelyezési körletének bázisán került elhelyezésre.

Az MHOCS vezetője: (Kormányhatározat alapján) Bíró Béla altábornagy, MH PK helyettes, függetlenített beosztással látja el feladatát. Az MHOCS vezető általános helyettese: Mráz István dandártábornok, Hadművelési Főcsoportfőnök első helyettes (megbízással). Az MHOCS vezető anyagi-technikai helyettese: Komondi Márton ezredes, MH hadtápcsoportfőnök helyettes (megbízással). Az MHOCS vezető műszaki helyettese: Dr. Tompa János dandártábornok, MH műszaki főnök (megbízással). A törzs főnöke: Forgó József ezredes (függetlenített beosztással). Az MHOCS törzsének állományát a HVK Szemlélők teljes szervezete képezte, kiegészítve az MH SZFCFSF-ség, a ZMKA műszaki tanszék, az MH RELÉFCSF-ség és az MH REK állományából 1-1 fővel (eredeti beosztásuk alól ideiglenesen felmentve).

Napjainkra ezen állandó állomány - a feladatok csökkentésével arányosan - csökkentésre került.

Az MHPK-a 70/1995. számú intézkedésében meghatározta a magyar műszaki kontingens létrehozásának, felkészítésének, felszerelésének és mindenoldalú biztosításának Magyar Honvédséget érintő feladatait, egyben felső szintű irányítását az MHOCS-ra ruházta.

A felsorolt fontosabb határozatok, utasítások és intézkedések mellett természetesen több alsóbbrendű FCSF-i, CSF-i és főnöki intézkedések jelentek meg az IFOR tevékenységgel kapcsolatban, melyek részletezése itt és most nem szükséges.

Az általam kiemelt jogszabályok keletkezési időpontjait és a valós tevékenység beindítását figyelembe véve megállapítható, hogy rendkívül

szoros időrendet követelt meg ez a feladatsorozat úgy a jogalkotók, mint a végrehajtók részéről.

2.) Az IFOR erők magyarországi átvonulása és átmeneti állomásozása logisztikai biztosításának helyzete

Az MHOCS vezető állományával még a szükséges döntések meghozatala előtt (1995. november 13-án) megkezdtek az amerikai munkacsoporttal a Magyar Honvédség laktanyái, repülőterei és gyakorlóterei szemrevételezését.

Többszöri pontosítás és egyeztető tárgyalás (ismételt szemrevételezés) után az amerikai fél azt kérte, hogy **Taszár repülőteret és Kaposvár Fűred-II. laktanyát** az igény szerinti létesítményekkel ideiglenes használatra bocsátsuk rendelkezésükre az amerikai IFOR erők átvonulásának biztosítása, illetve az őket ellátó logisztikai bázis kialakítása céljából.

Mint tudjuk, a későbbiekben az **"É-i dandár"** részére a **pécsi elhelyezés, illetve az amerikai katonák kiképzésére a tatárszentgyörgyi gyakorlótér** igénye is felmerült, mely szintén kielégítést nyert.

Ez a kérdés - melyet a magyar Kormány elfogadott és utasította MHPK-t az igény kielégítésére - egy sor **azonnali intézkedés és rendszárbály bevezetését** tette szükségessé.

Intézkedni kellett a Taszáron állomásozó 31. hc.repülőezred béke-működésének ideiglenes módosítására, harckészültségi feladatának át-szervezésére, készültségi szolgálatának megszüntetésére, állományának (köztük az alapkiképzést végző újoncállomány), harci-technikai eszközeinek átcsoportosítására az akkori MH Légvédelmi Parancsnokság más alárendelt katonai szerveihez - nem utolsó sorban az igényelt objektumok kiürítésére, anyagok átcsoportosítására és a létesítmények átadására az amerikai fél részére.

Kaposvárott hadműveletileg kisebb volumenű, szerkezeti összetételében azonban bonyolultabb feladatot kellett megoldani. Négy katonai szervezet (KKP-ság, vb.z., elló. és javító z-ak) felszámolását és **egy új katonai szervezet (Logisztikai Ezred)** felállítását, két laktanya állományának, haditechnikai eszközeinek és anyagi készleteinek egy laktanyába

való átcsoportosítását, két béke gazdálkodást folytató katonai szervezet egy gazdálkodási rendszerbe történő összevonását kellett végrehajtani nem több, mint egy hét alatt.

A feladatokat bonyolította egy felől, hogy felső szintű döntések, utasítások, intézkedések megjelenése előtt - szóbeli parancsra - kellett megkezdeni az átcsoportosítást, másfelől a rendkívül rövid idő miatt csak az érintett állomány áldozatvállalása volt a biztosítéka a határidő betartásának.

Utólag értékelve a tevékenységet megállapítható, hogy mindkét helyőrségben rendkívül fegyelmezett, felelősségteljes hozzáállással határidőre megteremtették az átadás feltételeit. A sietségben természetesen becsúsztak hibák is, azok azonban nem voltak szándékosak és kijavíthatatlanok.

A létesítmények átadás-átvétele során az amerikai fél egyfelől nagyfokú megértést és korrektséget tanúsított, másfelől roppant óvatos, halogató taktikát alkalmazott. Pl.: az eredetileg kijelölt objektumokat és berendezési tárgyakat gyakorlatilag "*csont nélkül*" átvette, de okmányilag jóval később rendeződött. Vagy fokozatosan növelte objektum igényeit mindkét helyőrségben, de főleg Taszáron. Vagy nagyon sürgősen (éjjeli riasztással, hétvégén) kértek ágybetéteket, olajkályhákat, vaságyakat, légkondicionáló berendezést, stb. - amikor leszállítottuk (Bp., Karcag, Miskolc) nem volt átvevő, több napig az alakulótéren tárolták azokat.

Végül is mire a főerők felvonultak, a helyzet normalizálódott mindkét helyőrségben. A bérlemények, szolgáltatások, kölcsönzési díjak kialakult rendszere működik, a szerződéses kötelezettségeket és a pénzügyi elszámolásokat a Logisztikai Igazgatóság egyre "*olajozottabban*" végzi.

A Magyar Honvédség központi és a csapatok készleteiből biztosítottuk: a pihentetési anyagokat, az irodai berendezéseket, a konyhai berendezéseket, mosdó és WC konténereket. *Mindezekért a havi bérleti költség: Taszáron 904.786 Ft, Kaposváron 167.680 Ft, Táborfalván 171.201 Ft. Agyнемű anyagok összesen: 12.202.800 Ft. A Magyar Honvédség készleteiből a kölcsönnyagok havi bérleti díja mindösszesen: 13.446.467 Ft.*

Az elhelyezési objektumok és létesítmények bérletén és a fent említett anyagok, berendezések kölcsönzési díján kívül a Magyar Honvédségnek más alapvető költségvetési bevétele nem származik az amerikai IFOR erőktől.

Az amerikai fél szolgáltatásait többségében magyar állampolgárok és cégek végzik. Pl.:

Szállítás: polgári vállalatoktól igényelnek teherautókat, trélereket, üzemanyag szállító gépjárműveket.

Építkezés: útépítést, taszári lőszerbázis építését, taszári repülőtér, laktanya, kaposújlaki repülőtér kerítés építését magyar cégek és vállalkozók végezték.

Rakodás: vasúti, közúti rakodáshoz magyar darukat és gépkezelőket vesznek igénybe.

Üza.ellátás: a MOL végzi (főleg Dombóvár telephelyről) Magyarországon és Boszniában is a hajtóanyag ellátást.

Élm.ellátás: Magyarországról csak zsemlét, tojást, ásványvizet szereznek be. A konyhai személyzet 80 %-a magyar állampolgár. (Táborfalván sajátos).

Ruh.ellátás: mosatást magyar vállalattal végeztetik (sajnos nem a Centrál Mosodák RT-vel).

Gjmű.bizt.: A Magyarországon használt autóbuszokat és személygépkocsokat 90 %-ban magyar cégektől bérlik. A gépjárművezetők - amerikai gépjárművön is - többségében magyar állampolgárok.

Összességében az 1995. december 08 - 1996. június végéig az amerikai fél megközelítőleg 35 Millió USD fizetett ki Magyarországon munkadíj, bérleti díj, anyagköltség és szállítás címén az államnak, vállalatoknak és vállalkozóknak.

Az IFOR erők forgalma Magyarországon összesítve az 1996. június 30-i helyzet alapján:

a.) *Légiforgalom:* belépett: 2195 repülőeszköz
kilépett: 2119 repülőeszköz
átrepült: 144 USA, 158 orosz repülőeszköz
Mo-n tartózkodik: 76 (50 re., 26 hel.) repülőeszköz.

b.) *Gépjárműforgalom:* áthaladt 1121 gépjárműoszlop, mintegy 22.250 db gép-és harcjárművel.

c.) *Vasúti forgalom:* USA 384 vasúti szerelvény
É.dd. 32 vasúti szerelvény
Magyar 6 vasúti szerelvény
Egyéb 29 vasúti szerelvény
Összesen: 451 vasúti szerelvény

d.) *Személyi forgalom:* belépett 62.914 fő
kilépett 58.954 fő
Mo-n tartózkodik: 3.960 fő

A fenti jelentős forgalom lebonyolítása rendkívül fegyelmezett és összehangolt munkát igényelt úgy a tárcaközi bizottságban, mint az MHOCS állományába beosztott szervektől és a konkrét forgalmat irányító-, ellenőrző-, végrehajtó állománytól. Természetesen e területen is voltak "bakik", türelmetlenségek és meg nem értések, de a felmerülő gondok, problémák operatív lerendezésére minden fél és szervezet partner volt.

Nagy pozitívumként értékelhető, hogy az eddigi magyarországi IFOR forgalom jelentősebb baleset (tömegszerencsétlenség) nélkül lebonyolításra, a magyar közlekedésben alapvető és tartós fennakadást nem idézett elő, a kisebb kártárítási és javítási-helyreállítási igényektől eltekintve megvalósult a "békés egymás mellett élés".

Az IFOR főerők felvonulásával az együttműködés csúcsidezőzaka befejeződött, napjainkban a napi ellátási, kiképzési feladatok biztosí-

tásában való igény szerinti segítség valósul meg, **s megkezdjük az év végi kivonással** kapcsolatos tervező, szervező munkát, mely szintén csúcside szak lesz, de mai ismereteink és reményeink szerint tervezhetőbb, időben jobban összehangolhatóbb feladat lesz.

Összességében úgy ítéltető meg, hogy az IFOR erők átvonulásához és átmeneti állomásoztatásához az igény szerinti logisztikai feltételeket biztosítottuk. Jó együttműködés alakult ki a felvonulás logisztikai biztosítását irányító amerikai törzs és a Magyar Honvédség között. Önzetlen segítséget nyújtottak és nyújtanak napjainkban is a magyar műszaki kontingens logisztikai felkészítése és biztosítása terén. Az itt tartózkodás anyagi vonzatát, a Magyar honvédség költségvetésére gyakorolt - remélhetőleg pozitív - hatását ma még nem lehet pontosan megmondani. Az IFOR magyarországi jelenlétének erkölcsi eredményei katonai szempontból már ma sem vitathatók, bízom benne, hogy ez sem politikailag, sem pedig ösztársadalmilag nem lesz vitatható.

3.) Az IFOR kötelékben résztvevő magyar műszaki kontingens logisztikai biztosításának helyzete

A magyar műszaki kontingens (továbbiakban: kontingens) az 1. fejezetben felsorolt határozat, utasítás és intézkedések figyelembe vételével a Magyar Honvédség hadrendjében ideiglenes katonai szervezetként a 4.g.hadtest (korábban (SZCSP) parancsnok közvetlen alárendeltségében 1995. december 14-én alakult meg.

Állományát önkéntes jelentkezőkből kiválasztott tisztek, tiszthelyettesek és szerződéses tisztesek alkotják. Szervezetébe **kontingens parancsnokság, műszaki zászlóalj, törzs- és logisztikai század** tartozik.

Az alkalmazási területre elvonuló állomány felszerelésének kialakításához, technikai eszközei összeállításához kikértük az IFOR szakemberek véleményét és ezt, valamint a magyar lehetőségeket figyelembe véve **tettünk javaslatot** az MH parancsnokának, aki a szükséges módosítással jóváhagyásra felterjesztette a honvédelmi miniszternek. Ezt azért fontos kihangsúlyozni, hogy **minden egyes ellátmányi anyag és technikai eszköz miniszteri döntésen alapul,** azt nem egyes szolgálati személyek erőltették a kontingensre.

Az 1995. december 15. - 1996. január 16. közötti felkészítés ideje alatt **Szarajevóban** egyeztettük a kontingens logisztikai biztosításának elgondolását a **Szövetséges Gyorsreagálású Hadtest** parancsnokságával, *melynek lényege volt, hogy:*

- a logisztikai biztosítást saját erőinkkel és eszközeinkkel, a magyar nemzeti erőforrásokra támaszkodva, heti kétszeri (kedd, péntek) utánzállítással - alapvetően konténercserés módszerrel - tervezzük;

- a nemzeti ellátás érdekében Előretolt Logisztikai bázist létesítsünk Kaposváron a 64. Boconádi Ellátó Ezred bázisán, ahonnan az után- és hátraszállításokat végezzük;

- a logisztikai ellátásban az induláskor nem kívánunk igénybe venni sem IFOR, sem hadtest, sem horvát szolgáltatásokat;

- a magyar műszaki kontingens Horvátországban, Okucani település mellett konténertáborban kerül elhelyezésre.

Elgondolásunkat a hadtest vezetése elfogadta, azzal egyetértett, s gőzerővel beindult a polgári megrendelés, gyártás, konténertábor építés és nem utolsósorban a logisztikai támogató század szervezése Kaposváron.

Természetesen elgondolásunkat nem tudtuk olyan gyorsan és zökkenőmentesen megvalósítani, mint ahogyan azt kialakítottuk és elfogadtattuk. *Nagyon sok polgári és katonai szervezet és még több, a feladat érdekében elkötelezett ember összehangolt és felelősségteljes munkájára volt ahhoz szükség, hogy:*

- első ütemben 1996. január 16-17-én az előkészítő részleg;

- második ütemben 1996. január 30-31-én a főerők négy katonavonattal - az alkalmazás körzetében lévő táborhelyre felvonuljon.

Legfőbb gondot a **különböző katonai szervezettől vezényelt technikai eszközök átvétele, illetve különböző hiányosságok miatti át nem vétele okozta.** E téren nem volt tapasztalható megfelelő felelősségérzet az útbaindítók részéről.

Nagy nehézségek árán, szinte az utolsó pillanatban azért csak összeállt a kontingens anyagi és technikai szükséglete, mellyel elvonultak.

Az előkészítő részleg rendkívül rossz időjárási viszonyok között, szívsós, embert próbáló munkával teremtette meg saját tábori elhelyezési feltételeit, s nyújtott nagy segítséget a végleges táborhely kialakításában. Nagy tapasztalat a jövőre nézve, hogy határozottabban meg kell követelni a konténerek *számozását és a konténerjegyzéket*, s annak egy példányát az előkészítő részleg parancsnokának át kell adni. Ha ez így történt volna jelen esetben is, akkor nem kerestek volna olyan anyagokat, melyekből nagyobb mennyiség a helyszínen velük volt. Bizton állítom, hogy a negatív hangulati problémák többsége is elkerülhető lett volna.

A kezdeti nehézségek után - a főerők megérkezésére - azonban felépült a konténer tábor a kiegészítő objektumokkal, melyben az állomány elhelyezése kissé ugyan szűkös, de jobb a sátortábornál, a komfortérzetet pedig javítja a fűtés, az állandó hideg-meleg víz és az elektromos áram biztosítása.

A viszonylag nagy távolság miatti ellátás biztonsága érdekében a kontingensnél magas a tartalék készletek szintje, ami még romlandó élelemből és ivóvízből is az 5-6 napos önálló - beavatkozás nélküli - tevékenységet biztosítja.

A kontingens felvonulását követően a logisztikai alapelgondolást - a miniszter úr előzetes engedélyével - ellátási és hangulatjavító intézkedésekkel módosítottuk.

Így:

- 2 db új IVECO mentőautót biztosítottunk a helyszínre;
- a hajtóanyag ellátást helyi (horvátországi) beszerzésre tettük át;
- elláttuk a teljes állományt a meghatározott felszereléseken felül:
 - négy színnyomású gyakorló ruhával,
 - személyenként 5 db pólóval és 5 pár nyári zoknival;
- minden gyakorló ruházatra felvarrtuk a magyar nemzeti pajzsot;
- IFOR jelvényeket biztosítottunk a katonai vegyesboltna;
- a visszaérkező állománynak személyenként tulajdonába adunk 28 Eft értékű ruházati anyagot.

A felmerülő többletköltségeket alapvetően az ellátó központok biztosították.

A kontingens logisztikai ellátása:

a.) Élm.ellátás:

- romlandó élelem és ivóvíz heti kétszeri, nem romlandó élelem kéthetenkénti utánszállítással (jelenleg vizsgáljuk a kenyérgyártás horvát alapokra helyezését, lehetőségét, gazdaságosságát);

- ételkészítés a helyszínen a kontingens szakács állományával, a kontingens parancsnok által jóváhagyott étlap szerint, mely alapján az utánszállítást végezzük;

- büféáru ellátás a Balaton Fűszért készletéből, bizományban, katonai vegyesboltként üzemeltetve, készpénz nélküli, személyi mágneskártyás kiszolgálási, illetve térítési rendszerben.

b.) Üza. Ellátás:

Kezdeti időszakban a teljes hajtó- és kenőanyag szükséglet - igény szerinti - utánszállítással történt, napjainkban a hajtóanyagot a Beszerzési Hivatal útján kötött szerződés alapján egy horvátországi olajfinomító vállalat szállítja igény szerint a helyszínre, a kedvezőbb beszerzési ár miatt.

c.) Ruh.ellátás:

- ruházati szükséglet a kontingens csere készletéből, igény esetén a logisztikai támogató század tartalék készletéből utánszállítással van biztosítva;

- mosatás, vegytisztítás egyéni rendszerben (ami azt jelenti, hogy egy katona egy "zacskóban" összekészíti a tisztítandó ruházati anyagokat, azt konténerben hazahozzák, a Centrál Mosodák RT kitisztítja, következő héten visszaviszik).

d.) Eü.ellátás:

- eü. anyagellátás igény szerinti utánszállítással;

- járóbeteg- ellátást a kontingens segélyhelyén szakorvosok (1 fő sebéssz, 1 fő belgyógyász és 1 fő fogszakorvos) végzik;

- szakorvosi (kórházi) ellátás Okucani polgári kórház (itt kezelték, illetve műtötték az eddig egyetlen súlyos balesetet szenvedett Bera Imre szerz.őrvezetőt), Tuzla amerikai tábori katonai kórház, Pécs Honvéd Kórház, Bp. Központi Katonai Kórház;

-betegszállítás: helyben, közúton a 2 db. új IVECO és 2 db UAZ típusú sebesültszállító gépjárművel, szükség esetén amerikai sebesültszállító helikopterrel, illetve a szentkirályszabdjai harci helikopter ezred állományából kijelölt sebesültszállító helikopterrel.

e.) Haditechnikai ellátás:

Anyagszükséglet biztosítása a kontingens cserekészletéből, szükség esetén a logisztikai támogató század tartalék készletéből.

f.) Javítás:

- kisjavítás a kontingens javítószakasz szervezetszerű erőivel a helyszínen;

- a közép- és nagyjavítást igénylő technikai eszközök javítása - eszközcsere módszerrel - az utánszállítás rendszerében idehaza történik.

g.) Híradás:

- hivatalos ügyek intézésére a vezető állomány rendelkezésére áll egy műholdas, három postai és kettő honvédségi telefonvonal, az állomány magánbeszélgetéseit a táborba telepített kártyás postai telefon biztosítja;

- az állomány levelezését, postai érték és csomagküldeményeit a logisztikai támogató század (Kaposvári postafiók bérleménnyel) bonyolítja le.

h.) Elhelyezés:

- az elhelyezéshez (karbantartáshoz, takarításhoz) szükséges anyagok biztosítása a kontingens készletéből és igény szerinti utánszállítással;

- a tábor területének bérletéért, az elektromos áram szolgáltatásért, a használati víz biztosításáért, a szennyvíz- és kommunális szemét elszállításáért térítést fizetünk az illetékes horvát szervezetnek.

Az általam többször idézett logisztikai támogató századról itt és most annyit kell tudni, hogy a 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred bázisán, a Magyar Honvédség parancsnoka által jóváhagyott "Állomány-jegyzék" alapján szervezett ideiglenes alegység eddig jól megfelelt alaprendeltetésének.

A támogató század 1996. január 23. és június 18. között 44 tervezett és 2 soronkívüli szállítást hajtott végre. A szállítások során 406 db *technikai eszköz 178.400 km-t* futott Magyarországon és Horvátországban balesetmentesen.

A század beszerzett, nyilvántartott, előkészített, vámoltatott, kiszállított és átadott a kontingens részére:

- 218,2 t	élelmezési anyagot,
- 27,0 t	ruházati anyagot,
- 192,4 t	üzemanyagot,
- 138,1 t	elhelyezési anyagot,
- 23,3 t	műszaki anyagot,
- 27,7 t	gépjárműanyagot,
- 0,2 t	híradó anyagot,
- 1,07 t	fegyverzeti anyagot,
- 1,2 t	egészségügyi anyagot,
- 2,55 t	tábori posta anyagot,
- 34,24 t	kantin anyagot,
- 60,0 t	faanyagot,
- 29,7 t	egyéb anyagot.

Mindösszesen: 765 t anyagot.

(A kontingenstől hátraszállított 212 t anyagot és 43 db technikai eszközt.)

A kontingens részére a század beszerzett 49.939.893 Ft értékű anyagot és eszközt.

Kifizetett:	- személyi juttatásra:	95.903.000 Ft-ot,
	- TB járulékra	40.496.000 Ft-ot,
	- dologi kiadásra:	270.453.000 Ft-ot.

Összességében megállapítható, hogy a *magyar műszaki kontingens logisztikai biztosítása* minden vezető és végrehajtó katonai szervezet feladatrendszerének a középpontjában áll. *A logisztikai biztosítás megnyugtatóan és begyakorlottan működik, a támogató század az alaprendeltetésből eredő feladatokat jó szinten látja el.* A logisztikai biztosítás színvonala eredményesen hozzájárult a kontingens feladatai végrehajtásához és pozitív megítéléséhez.

Gondként jelentkezik, hogy jóváhagyott IFOR költségvetéssel sem az ATFCSF-ség, sem a 4. g.hdt.p-ság, sem a Logisztikai Ezred nem rendelkezik, így a gazdasági-pénzügyi folyamatok teljesítésének oldala nem elemezhető.

4.) Következtetések:

Ahhoz képest, hogy a Magyar Honvédség, ezen belül az Anyagi-Technikai Főcsoportfőnökség csak minimális NATO gyakorlati ismeretekkel rendelkezett és mindkét feladathoz csak rendkívül rövid idő állt rendelkezésre - becsülettel és tisztességgel megszerveztük és biztosítottuk az IFOR erők logisztikai szükségleteit.

Példaértékű együttműködés valósult meg az IFOR erők átvonulásában és átmeneti állomásoztatásában érintett társ fegyveres- és polgári szervek, valamint az MHOCS között.

A Magyarországon tartózkodó IFOR erők teljes állománya korrekt, baráti magatartást tanúsított, lehetett és lehet velük jól együtt dolgozni.

Egy jövőbeni hasonló feladat esetén - amennyiben a körülmények lehetővé teszik - célszerűbb több időt biztosítani a felkészülésre, a középírányító szerveket előbb be kell vonni a szervezésbe, a biztosított költségvetési fedezetet előbb, már a gyári megrendelések időszakában az illetékes szakszolgálatok rendelkezésére kell bocsátani.

Minden vezetési szinten érvényt kell szerezni az egyszemélyi parancsnoki felelősségnek, s minden beosztású személynek be kell tartani a szolgálati utat, mert enélkül értetlenség, felesleges idegesítés és idegeskedés válik uralkodóvá, a szervezettség helyett a szervezetlenség látszatát kelthetjük mások előtt.

Befejezésül szeretném hangsúlyozni, hogy a helyzet értékelés nem egy befejezett folyamatot, hanem egy félidős tevékenységet ölel fel. Egy olyan személy szakmai felelősséggel átértzett magánvéleménye, aki az első perctől napjainkig résztvesz az IFOR erők logisztikai biztosításának tervezésében, szervezésében és irányításában.